

บทที่ 2

กรอบแนวคิดทางทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

การวิเคราะห์พฤติกรรมและความเต็มใจจ่ายของผู้ขายในกิจกรรมถนนคนเดินจังหวัด เชียงราย ได้ใช้ทฤษฎีดังนี้

2.1.1 ทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจ

วรรณณี เจตระการ(2545อ้างถึงใน สุวิสา สุรังสิมันต์กุล,2551:24)อธิบายถึงความพึงพอใจ (Satisfaction) คือ ทัศนคติอย่างหนึ่งที่เป็นนามธรรม ไม่สามารถมองเห็นเป็นรูปร่างได้ และเป็นการยากที่จะวัดความพึงพอใจโดยตรง แต่สามารถวัดได้โดยทางอ้อมโดยการวัดความคิดเห็นของบุคคลเหล่านั้น และการแสดงความคิดเห็นนั้นจะต้องตรงกับความรู้สึกที่แท้จริง จึงจะสามารถวัดความพึงพอใจนั้นได้ ความพึงพอใจเป็นการแสดงความรู้สึกยินดีของเฉพาะบุคคลในการตอบสนองความต้องการในส่วนที่ขาดหายไป ซึ่งเป็นผลจากปัจจัยต่างๆที่เกี่ยวข้อง โดยปัจจัยเหล่านั้นสามารถสนองความต้องการของบุคคลทั้งร่างกายและจิตใจได้อย่างเหมาะสม และเป็นการแสดงออกทางพฤติกรรมของบุคคลที่จะเลือกปฏิบัติในกิจกรรมนั้นๆ

ความพึงพอใจในการบริการ

Tilbury (1989 อ้างถึงใน สุวิสา สุรังสิมันต์กุล,2551:28) กล่าวถึง ความพอใจของผู้ใช้บริการว่าเป็นระดับความรู้สึกที่ดีของบุคคล โดยได้รับบริการที่เป็นประสบการณ์ตรงและประกอบด้วยความคาดหวังที่ผู้ใช้บริการคาดหวังไว้ และแบ่งความพึงพอใจของผู้ใช้บริการและระบบการบริการไว้ 5 ประเภทคือ

- 1) ความพึงพอใจของการบริการที่มีอยู่ (availability) คือความพอเพียงระหว่างบริการที่มีอยู่กับการต้องการของผู้บริการ
- 2) การเข้าถึงแหล่งบริการ (accessibility) คือ ความสามารถที่จะไปใช้แหล่งบริการได้อย่างสะดวก โดยคำนึงถึงที่ตั้ง และการเดินทาง

3) ความสะดวกและสิ่งอำนวยความสะดวกของแหล่งบริการ (accommodation) ได้แก่ แหล่งบริการที่ผู้ใช้บริการยอมรับว่าให้ความสะดวกและมีสิ่งอำนวยความสะดวก

4) ความสามารถของผู้ให้บริการในการที่จะเสียค่าใช้จ่ายสำหรับใช้บริการ

5) การยอมรับคุณภาพการบริการ (acceptability) ซึ่งรวมถึงการยอมรับของผู้ให้บริการ Aday and Andersen (1980 อ้างถึงใน สุวิสา สุรังสิมันต์กุล, 2551:28) อธิบายถึงความพึงพอใจของผู้ใช้บริการเป็นความรู้สึก หรือความคิดเห็นเกี่ยวกับทัศนคติของคนที่จากประสบการณ์ที่ผู้ใช้บริการเข้าไปใช้บริการในสถานบริการนั้นๆ และประสบการณ์นั้นได้เป็นไปตามความคาดหวังของผู้ใช้บริการมากน้อยเพียงใด พื้นฐานเกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้ใช้บริการและความรู้สึกที่ผู้ใช้บริการได้รับจากการบริการมี 6 ประเภท คือ

1) ความพึงพอใจต่อความสะดวกที่ได้รับจากการบริการ (convenience) แยกเป็น

1.1) การใช้เวลาในการรอคอยในสถานบริการ (office waiting time)

1.2) การได้รับการดูแลเมื่อมีความต้องการ (availability or care when need)

1.3) ความสะดวกสบายที่ได้รับในสถานบริการ (base of getting to care)

2) ความพึงพอใจต่อการประสานงานการบริการ (co-ordination) คือผู้ใช้บริการสามารถขอใช้บริการได้ทุกประเภทตามความต้องการของผู้ใช้บริการในสถานบริการนั้นๆ อย่างครบถ้วน

3) ความพึงพอใจต่ออหิชาศัยความสนใจของผู้ให้บริการ (courtesy) ได้แก่ การแสดงอหิชาศัยท่าทีที่ดี เป็นกันเองของผู้ให้บริการและแสดงความสนใจ ห่วงใยต่อผู้ใช้บริการ

4) ความพึงพอใจต่อข้อมูลที่ได้รับจากการบริการ (medical information)

5) ความพึงพอใจต่อคุณภาพของการบริการ (quality of care) ได้แก่ คุณภาพและการดูแลทั้งหมดที่ผู้ใช้บริการได้รับในทัศนคติของผู้ใช้บริการที่มีต่อการบริการ

6) ความพึงพอใจต่อค่าใช้จ่ายต่างๆที่เกิดขึ้นจากการใช้บริการในทางทฤษฎีนี้เมื่อพิจารณาจะเห็นว่า ผลที่จะติดตามมาหรือผลที่เกิดขึ้นภายหลังพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งในอดีต มีผลต่อพฤติกรรมในอนาคตในลักษณะของกระบวนการเรียนรู้ว่าพฤติกรรม อย่างใดอย่างหนึ่ง โดยเฉพาะจะเกี่ยวพันกับผลลัพธ์ที่ให้ความพอใจและคนจะชอบผลลัพธ์ที่ทำให้คนพอใจมากกว่า ดังนั้นพวกเขาจะกระทำหรือมีพฤติกรรมแบบเดียวกันๆกับที่พวกเขาเรียนรู้จะก่อให้เกิดผลลัพธ์ที่ทำให้เกิดความพึงพอใจ

การวัดความพึงพอใจ

เพิ่มศักดิ์ วิทยากรณ์ (2542 อ้างถึงใน สุวิสา สุรังสิมันต์กุล, 2551:29) อธิบายถึง การวัดความพึงพอใจนั้น สามารถทำได้หลายวิธีดังต่อไปนี้

- 1) การใช้แบบสอบถาม โดยผู้ออกแบบสอบถาม เพื่อต้องการทราบความคิดเห็นซึ่งสามารถทำได้ในลักษณะกำหนดคำตอบให้เลือก หรือตอบคำถามอิสระ คำถามดังกล่าวอาจถามความพอใจในด้านต่างๆ
- 2) การสัมภาษณ์ เป็นวิธีการวัดความพึงพอใจทางตรง ซึ่งต้องอาศัยเทคนิคและวิธีการที่ดีจะได้ข้อมูลที่เป็นจริง
- 3) การสังเกต เป็นวิธีการวัดความพึงพอใจโดยการสังเกตพฤติกรรมของบุคคล เป้าหมายไม่ว่าจะแสดงออกจากการพูด กริยา ท่าทาง วิธีนี้ต้องอาศัยการกระทำอย่างจริงจัง และสังเกตอย่างมีระเบียบแบบแผน

2.1.2 แนวคิดการประเมินมูลค่าสิ่งแวดล้อม

สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทยพื้นฐาน (2543 อ้างถึงใน นิติวัฒน์ ปานสมบูรณ์, 2547:8) อธิบายถึง การประเมินมูลค่าสิ่งแวดล้อมเป็นการวัดอัตราการทดแทนกันระหว่างสิ่งแวดล้อมกับสินค้าอื่น ๆ ที่มีอยู่ในตลาด การประเมินจะอาศัยการสำรวจทัศนคติของประชาชนที่มีต่อสิ่งแวดล้อมเมื่อเทียบกับสินค้าอื่น ๆ ที่มีอยู่ในตลาด อัตราการทดแทนนี้ก็คือ อัตราการทดแทนหน่วยสุดท้าย (Marginal rate of substitution) ของสิ่งแวดล้อมกับสินค้าอื่น ๆ ที่มีอยู่ในตลาด โดยวิธีนี้ จะมีความแม่นยำถูกต้องมากขึ้น เนื่องจากอัตราการทดแทนกันหน่วยสุดท้ายนี้ถูกกำหนดขึ้น ณ ระดับที่อรรถประโยชน์ (Utility) ของผู้บริโภคไม่เปลี่ยนแปลง เช่น การประเมินมูลค่าสิ่งแวดล้อมโดยอาศัยการประมาณการจากราคาของบ้าน ซึ่งการที่บ้านมีระดับราคาแตกต่างกันนั้น เกิดจากปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมเป็นตัวกำหนด กล่าวคือ บ้านที่อยู่ในสิ่งแวดล้อมหรือสังคมที่ไม่ดีนั้นจะมีราคาถูกกว่าบ้านที่อยู่ในสิ่งแวดล้อมหรือสังคมที่ดีกว่า เพื่อชดเชยระดับความพอใจหรืออรรถประโยชน์ของผู้บริโภคให้เท่าเดิม เพราะฉะนั้นมูลค่าของสิ่งแวดล้อมจึงประมาณการได้จาก ระดับของราคาบ้านนั่นเองเนื่องจากสิ่งแวดล้อมให้ประโยชน์กับสังคมหลายรูปแบบ ดังนั้นในการประเมินมูลค่าสิ่งแวดล้อมต้องมีการระบุถึงประเภทของมูลค่าที่ต้องประเมิน ซึ่งมูลค่ารวมทางเศรษฐศาสตร์ (Total Economic Value) ของสิ่งแวดล้อมแบ่งเป็น 3 ประเภทดังนี้

ประเภทแรกมูลค่าที่ได้จากการใช้สอย(Use Value)คือการใช้สิ่งแวดล้อมให้ประโยชน์ที่เป็นรูปธรรมกับประชาชน ซึ่งแบ่งเป็น 2 ประเภท ได้แก่

1) มูลค่าการใช้สอยโดยตรง(Direct Use Value) คือการใช้ประโยชน์ในฐานผู้บริโภค ได้รับประโยชน์โดยตรงจากสิ่งแวดล้อม เช่น การเข้าชมอุทยานแห่งชาติ ผลกระทบต่อคุณภาพอากาศต่อสุขภาพ ระดับกลิ่นและเสียงบริเวณที่อยู่อาศัย เป็นต้น

2) มูลค่าการใช้สอยโดยอ้อม(Indirect Use Value) คือการใช้สิ่งแวดล้อมทำหน้าที่เป็นปัจจัยการผลิตอย่างหนึ่งและให้ประโยชน์ต่อประชาชนโดยผ่านกระบวนการผลิต เช่น คุณภาพน้ำในแม่น้ำที่สะอาดช่วยลดต้นทุนการผลิตน้ำประปาทำให้ค่าน้ำประปาลดลง หรือคุณภาพน้ำที่มีผลต่อการเลี้ยงกุ้ง เป็นต้น

ประเภทที่ 2 มูลค่าที่ไม่ใช่การใช้สอย(Non Use Value)คือการใช้สิ่งแวดล้อมให้ประโยชน์กับประชาชนในรูปของการสร้างความรู้สึที่ดีเมื่อทราบว่าสิ่งแวดล้อมอยู่ในสภาพที่ดี โดยที่ประชาชนไม่ได้รับประโยชน์จากสิ่งแวดล้อมนั้นเลยไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อมซึ่งจะแบ่งเป็นสองประเภท ได้แก่

1) มูลค่าของการดำรงอยู่(Existence Value)คือการใช้ประโยชน์จากสิ่งแวดล้อมโดยทราบว่าสิ่งแวดล้อมยังอยู่ในสภาพที่ดี เช่น การอนุรักษ์เต่าทะเล ช้าง เป็นต้น

2) มูลค่าของการเป็นมรดกตกทอด(Bequest Value)คือการใช้ประโยชน์จากสิ่งแวดล้อมเมื่อทราบว่ายังอยู่ในสภาพดีเพราะลูกหลานหรือประชาชนรุ่นหลังจะสามารถใช้ประโยชน์ได้ในอนาคตต่อไป

ประเภท 3 มูลค่าสำหรับอนาคต(Option Value) คือการใช้ประโยชน์จากสิ่งแวดล้อมไม่ว่าจะเป็นในรูปแบบ Use Value หรือ Non Use Value ในขณะนี้ แต่คิดว่าจะมีโอกาสใช้ประโยชน์ในอนาคต ดังนั้นการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมไว้ในขณะนี้ประชาชนอาจได้รับประโยชน์เพราะเป็นการเปิดโอกาสให้เขาสามารถใช้ประโยชน์จากสิ่งแวดล้อมในอนาคตได้ถ้าเขาต้องการ

วิธีการประเมินมูลค่าสิ่งแวดล้อม

วิธีการประเมินมูลค่าสิ่งแวดล้อมนั้นแบ่งออกเป็น 2 วิธีด้วยกัน คือ วิธีทางตรง และวิธีทางอ้อม ซึ่งจะกล่าวถึงวิธีทางตรงเพียงวิธีเดียว

วิธีทางตรง (direct methods) วิธีนี้เป็นวิธีการประเมินมูลค่าสิ่งแวดล้อมโดยหารสอบถามจากประชาชนโดยตรง ซึ่งลักษณะของการตั้งคำถามจะมี 2 ลักษณะด้วยกันคือ คำถามแบบเปิด และคำถามแบบปิด หรือเรียกว่า Contingent Valuation methods (CVM)

วิธีการประเมินค่าโดยการสอบถามประชาชนโดยตรง (Contingent Valuation methods, CVM) นั้นเป็นวิธีที่ซักถามจากการสำรวจเพื่อแสดงให้เห็นถึงความพอใจของบุคคลที่มีต่อสิ่งแวดล้อมโดยตรง โดยการสำรวจเป็นการถามบุคคลด้วยคำถามที่ทำให้บุคคลต้องบอกระดับของประโยชน์ หรือโทษในรูปของมูลค่าที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมที่กำลังเกิดจริง หรือสมมติขึ้น (Hypothetical Markets) เช่น

- ก. ถามบุคคลว่าเต็มใจที่จะจ่าย (Willingness To Pay : WTP) มากที่สุดเท่าไรเพื่อปรับปรุงสิ่งแวดล้อมให้ดีขึ้น
 - ข. ถามบุคคลว่าจะยอมรับเงินชดเชยเท่าไร (Willingness To Accept : WTA) เพื่อทดแทนที่รัฐจะไม่ดำเนิน โครงการพัฒนาคุณภาพสิ่งแวดล้อม
 - ค. ถามบุคคลว่าจะจ่ายเงิน (Willingness To Pay : WTP) X บาทหรือไม่ เพื่อช่วยให้สิ่งแวดล้อมดีขึ้น
 - ง. ถามบุคคลว่าจะยอมรับเงิน (Willingness To Accept Compensation) X บาทหรือไม่ เพื่อทดแทนการที่รัฐจะไม่ดำเนิน โครงการพัฒนาคุณภาพสิ่งแวดล้อม
- ดังนั้นจะเห็นได้ว่าวิธีการประเมินมูลค่าสิ่งแวดล้อมแบบ CVM มีรูปแบบการตั้ง

คำถามหลายวิธีและแต่ละวิธีจะมีการนำมาปฏิบัติภายใต้เงื่อนไขและสถานการณ์ที่แตกต่างกัน CVM นั้นเป็นวิธีที่มีความคล่องตัวสูง เพราะสามารถนำมาใช้ประเมินการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมได้หลายประเภท ทั้ง Use Value, Non Value และ Option Value ผลกระทบสิ่งแวดล้อมใดก็ตามที่มีผลต่อมนุษย์และประชาชนสามารถให้คำตอบได้ว่ามีความรู้สึกอย่างไรต่อผลกระทบที่เกิดขึ้นก็จะสามารถใช้วิธี CVM ในการประเมินได้ ดังนั้นวิธี CVM สามารถนำมาดัดแปลงให้สอดคล้องกับการประเมินมูลค่าภายใต้สถานการณ์ที่แตกต่างกันออกไป วิธีการดัดแปลงเพื่อให้วิธี CVM สามารถ

นำไปประยุกต์ใช้ได้กับสถานการณ์ต่างๆกระทำโดยการปรับลักษณะของคำถามที่ใช้ในการสำรวจทัศนคติของประชาชนให้ตรงกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

วิธี CVM ใช้ข้อมูลที่ได้จากการสำรวจทัศนคติของประชาชน ดังนั้นจึงเป็นวิธีที่ต้องมีการออกแบบแบบสอบถาม ทดสอบแบบสอบถาม ทำการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนตามการสุ่มตัวอย่าง และท้ายสุดคือ การนำผลที่ได้จากการสำรวจความคิดเห็นมาวิเคราะห์ด้วยเครื่องมือทางสถิติ ด้วยเหตุนี้วิธี CVM จึงใช้เวลาในการศึกษามาก และเป็นวิธีที่มีค่าใช้จ่ายสูงในการเก็บตัวอย่างวิธีการประเมินมูลค่าสิ่งแวดล้อมด้วยวิธี CVM นั้นสามารถใช้วัดมูลค่าทางเศรษฐกิจได้ทุกประเภทตั้งแต่ Use Value, Non Value และ Option Value ขึ้นอยู่กับลักษณะการตั้งคำถามที่สอบถามประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมในงานที่ค่อนข้างหลากหลายกว่าวิธีการประเมินมูลค่าด้วยเทคนิคอื่นๆ

จากที่ไปแล้วว่าวิธีการ CVM นั้นมีสองประเภทคือ CVM แบบเปิด และ CVM แบบปิด โดยแต่ละวิธีนั้นแสดงรายละเอียดได้ดังนี้

CVM ที่มีลักษณะคำถามเปิด (Open-Ended)

CVM แบบนี้จะถามผู้ถูกสัมภาษณ์ว่าเต็มใจที่จะจ่ายเงินเท่าใด เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ได้แสดงความเต็มใจที่จะจ่ายที่มากที่สุด (Maximum Willingness to Pay) ต่อการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมที่ต้องการศึกษา ซึ่งการตั้งคำถามลักษณะนี้ผู้ถูกสัมภาษณ์ค่อนข้างที่จะตอบยาก ดังนั้นจึงมีโอกาสที่ผู้ถูกสัมภาษณ์จะไม่ตอบค่อนข้างมาก หรืออาจจะตอบค่าความเต็มใจที่จะจ่ายมากกว่าหรือน้อยกว่าความเป็นจริง CVM ที่มีลักษณะแบบปิด (Close-Ended) ด้วยเหตุนี้ จึงมีการพัฒนาวิธีการสำรวจทัศนคติของประชาชน เพื่อให้ประชาชนแสดงออกถึงระดับความสำคัญ of ผลกระทบสิ่งแวดล้อมได้อย่างสมเหตุสมผลมากยิ่งขึ้น วิธีการ Close-Ended CVM นั้นยังมีการพัฒนาขึ้นมา 5 รูปแบบด้วยกันดังนี้ Close-Ended Single Bid CVM, Double Bounded Close-Ended CVM, Contingent Ranking Approach, Bidding Game Question และ Contingent Activity Question

Bidding Game Question

เป็นวิธีการถามผู้ถูกสัมภาษณ์ว่ามีความเต็มใจจะจ่ายเงินจำนวน X บาทหรือไม่ในการปรับปรุงสิ่งแวดล้อม ถ้าผู้ถูกสัมภาษณ์ตอบว่าเต็มใจที่จะจ่าย ให้ถามผู้ถูกสัมภาษณ์ด้วยคำถามแบบเดียวกันแต่เพิ่มราคาให้สูงขึ้น และทำซ้ำจนกระทั่งผู้ถูกสัมภาษณ์ตอบว่าไม่มีความเต็มใจที่จะ

จ่ายอีกต่อไป โดยราคาที่สูงที่สุดที่ผู้ถูกสัมภาษณ์ตอบว่าเต็มใจที่จะจ่ายก็คือ ความเต็มใจที่จะจ่ายมากที่สุดนั่นเอง และในทางกลับกันถ้าผู้ถูกสัมภาษณ์ตอบว่าไม่มีความเต็มใจที่จะจ่าย ก็ให้ลดราคาลงเรื่อยๆ จนกระทั่งผู้ถูกสัมภาษณ์ตอบว่าเต็มใจที่จะจ่ายอีกครั้งหนึ่ง

สำหรับการศึกษาในครั้งนี้จะใช้วิธีการตั้งคำถามแบบ Bidding Game Question ซึ่งวิธีนี้สามารถใช้หาเพื่อหาค่าความเต็มใจสูงสุดได้ดีกว่าแบบคำถามปลายเปิด และสามารถจัดปัญหาความเอนเอียงของราคาเสนอเริ่มต้นของผู้ถูกสัมภาษณ์ได้

2.2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

นิติวัฒน์ ปาณสมบุรณ์ (2547) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “ความเต็มใจที่จะจ่ายค่าจัดการขยะมูลฝอยในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่” เพื่อวิเคราะห์หามูลค่าความเต็มใจที่จะจ่ายอัตราค่าธรรมเนียมในการจัดเก็บขยะมูลฝอย และวิเคราะห์ถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเต็มใจที่จะจ่ายค่าจัดการขยะมูลฝอย โดยใช้วิธีการ Bidding Game ในการวิเคราะห์หามูลค่าความเต็มใจที่จะจ่าย และวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเต็มใจที่จะจ่ายค่าจัดการขยะมูลฝอย โดยใช้สมการถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression Analysis) ในการทดสอบความสัมพันธ์ของตัวแปรต่างๆ เช่น ปริมาณขยะมูลฝอยของครัวเรือนที่ทิ้งใน 1 วัน ระดับรายได้ของครัวเรือนต่อเดือน ระดับการศึกษาสูงสุด การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดจากขยะมูลฝอย เป็นต้น โดยใช้แบบสอบถามเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ มีวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage Sampling) โดยสุ่มตัวอย่างจากจำนวนครัวเรือนในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ 4 แขวง ได้แก่ แขวงนครพิงค์ แขวงกาวิละ แขวงเม็งราย แขวงศรีวิชัย จำนวนทั้งหมด 388 ครัวเรือนผลการศึกษาพบว่า จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดมีมูลค่าความเต็มใจที่จะจ่ายเฉลี่ยเท่ากับ 45.30 บาท โดยมูลค่าความเต็มใจที่จะจ่ายค่าจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในแขวงนครพิงค์ แขวงกาวิละ แขวงเม็งราย แขวงศรีวิชัย มีมูลค่าเท่ากับ 42.24, 51.66, 41.67 และ 39.27 บาทตามลำดับ ส่วนปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อมูลค่าความเต็มใจที่จะจ่าย ได้แก่ ปริมาณขยะมูลฝอยของครัวเรือนที่ทิ้งใน 1 วัน ระดับรายได้ของครัวเรือน ระดับการศึกษา การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดจากขยะมูลฝอย และจำนวนผู้พำนักอาศัยในสถานที่ ซึ่งมีความสัมพันธ์ในทิศทางบวกที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ส่วนปัจจัยในเรื่องลักษณะการเป็นเจ้าของสถานที่แบบที่เป็นเจ้าของมีความสัมพันธ์ในทิศทางบวกเช่นเดียวกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 จากผลการศึกษาพบว่า เทศบาลนครเชียงใหม่สามารถเรียกเก็บ

ค่าธรรมเนียมใหม่ในอัตราที่สูงขึ้นกว่าเดิมที่ 20 บาทต่อเดือนต่อครัวเรือนได้ สอดคล้องกับความเต็มใจที่จะจ่ายของครัวเรือนในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่

วัชรวิวรรณ ศศิผลิน (2549) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “การจัดกิจกรรมเพื่อการท่องเที่ยวกรณีศึกษาถนนคนเดินในจังหวัดเชียงใหม่” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความพึงพอใจและความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อโครงการถนนคนเดินในอำเภอสันกำแพงจังหวัดเชียงใหม่ โดยการศึกษาได้ใช้แบบสอบถามจำนวน 200 ชุด ซึ่งแบ่งออกเป็น นักท่องเที่ยว 100 ราย และผู้ประกอบการ 100 ราย ในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่างๆ กับความพึงพอใจ ผู้วิจัยได้ใช้สถิติเชิงพรรณนา ใช้มาตราวัดของลิเคิร์ต(Likert's Scale) แบ่งระดับความพอใจเป็น 5 ระดับได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด เพื่อวิเคราะห์ผลของการจัดกิจกรรมถนนคนเดิน จากการศึกษาพบว่าปัจจัยส่วนประสมการตลาดด้านผลิตภัณฑ์เป็นปัจจัยที่มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมากและเป็นปัจจัยที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ปัจจัยด้านราคา และปัจจัยด้านการจัดจำหน่ายตามลำดับ ส่วนปัจจัยที่มีค่าเฉลี่ยในระดับปานกลางคือปัจจัยด้านบุคลากร ปัจจัยด้านกระบวนการให้บริการ ปัจจัยด้านการสร้างและนำเสนอลักษณะทางกายภาพ และปัจจัยด้านการส่งเสริมการตลาด ตามลำดับ

สุกิจ วงศ์ปิ่นง้าว (2549) ได้ศึกษาเรื่อง “ การวิเคราะห์พฤติกรรมและความพึงพอใจของผู้ขายในกิจกรรมถนนคนเดินในจังหวัดเชียงใหม่” เพื่อวิเคราะห์หาความพึงพอใจ ความเต็มใจจ่ายค่าเช่าสถานที่ และความพึงพอใจของผู้ขายในกิจกรรมถนนคนเดินจังหวัดเชียงใหม่ โดยการใช้การเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มแบบง่าย จำนวน 200 ตัวอย่าง ด้วยวิธี Bidding Game โดยจะถามถึงจำนวนเงินที่ผู้ขายเต็มใจจะจ่ายค่าเช่าสถานที่ จากการศึกษาพบว่าผู้ขายส่วนใหญ่เป็นผู้หญิง มีอายุอยู่ในช่วง 30-39 ปี ระดับการศึกษาปริญญาตรี ผู้ขายส่วนใหญ่มาจำหน่ายที่ถนนคนเดินเป็นอาชีพเสริม โดยมีอาชีพหลักคือ ค้าขายหรือประกอบธุรกิจส่วนตัวมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนอยู่ในช่วง 5,001-10,000 บาท สินค้าส่วนใหญ่คือสินค้าประเภทผลิตภัณฑ์จากผ้า และสินค้าประเภทที่จำหน่ายได้มากที่สุด คือผลิตภัณฑ์จากผ้าซึ่งถูกค้าส่วนใหญ่จะเป็นชาวไทย โดยในวันเป็นช่วงเทศกาลจะมียอดขายเฉลี่ยอยู่ที่ 3,603.89 บาท แต่ไม่ใช่ช่วงเทศกาลจะมียอดขายเฉลี่ยที่ 2,541.37 บาท ทางด้านความพึงพอใจต่อการบริหารจัดการกิจกรรมถนนคนเดินของเทศบาลนครเชียงใหม่ พบว่ากลุ่ม

ตัวอย่างมีความพอใจในด้านสถานที่ปานกลาง ความพึงพอใจในด้านวันและเวลาระดับมาก มีความพึงพอใจด้านสิ่งแวดล้อมและด้านความปลอดภัยระดับปานกลาง ด้านสาธารณูปโภคและสิ่งอำนวยความสะดวกในระดับปานกลาง มีความพึงพอใจด้านการได้รับโอกาสแสดงความคิดเห็นของผู้ขายในระดับปานกลาง และมีความพึงพอใจด้านการจัดกิจกรรมในช่วงเทศกาลปานกลาง ซึ่งกลุ่มตัวอย่างมีความเต็มใจจ่ายค่าเช่าสถานที่จำหน่ายสินค้าหลังการปรับปรุงสถานที่อยู่ในช่วง 11-20 บาทร้อยละ 24 โดยทั้งหมดมีค่าเฉลี่ยความเต็มใจจ่ายค่าเช่าสถานที่หลังจากที่มีการปรับปรุงสถานที่แล้ว 19.66 บาทต่อวัน

ชัยยุทธ หงะจะแอ (2551) ศึกษาเรื่อง “ทัศนคติและความยินดีที่จะจ่ายเพื่อการจัดการมลพิษทางอากาศของประชาชนในจังหวัดเชียงใหม่” มีวัตถุประสงค์ที่ต้องการทราบถึงทัศนคติของประชาชนที่มีต่อปัญหาสิ่งแวดล้อมทางอากาศ และความเต็มใจจ่ายของประชาชนเพื่อการจัดการมลพิษทางอากาศโดยใช้แบบสอบถามในการศึกษาทัศนคติ และใช้ Bidding Games ในการวัดมูลค่าความยินดีที่จะจ่าย ผลการศึกษาความยินดีที่จะจ่ายเพื่อการจัดการมลพิษทางอากาศพบว่า จากกลุ่มตัวอย่างมีมูลค่าความยินดีที่จะจ่ายเฉลี่ยเท่ากับ 93.34 บาทต่อปี มีฐานเท่ากับ 50 บาทต่อปี สูงสุดเท่ากับ 1,000 บาทต่อปี ส่วนปัจจัยที่มีผลต่อความยินดีที่จะจ่ายมากที่สุดคือ การศึกษา และ เพศหญิง โดยเมื่อกลุ่มตัวอย่างมีการศึกษาเพิ่มขึ้น 1 ปี จะยินดีจ่ายเพิ่มขึ้น 4.67 บาทต่อปี และเมื่อกลุ่มตัวอย่างเป็นเพศหญิง จะยินดีจ่ายมากกว่ากลุ่มตัวอย่างเพศชาย 34.20 บาทต่อปี ปัจจัยที่สำคัญรองลงมาคือ อายุ และกลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ครัวเรือน 30,001 – 50,000 บาทต่อเดือน โดยเมื่อกลุ่มตัวอย่างมีอายุเพิ่มขึ้น 1 ปี จะยินดีจ่ายเพิ่มขึ้น 1.56 บาทต่อปี และกลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ครัวเรือน 30,001 – 50,000 บาทต่อเดือน จะยินดีจ่ายมากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ครัวเรือนน้อยกว่าหรือเท่ากับ 10,000 บาทต่อเดือน 53.39 บาทต่อปี

อชิรญา ไชยมี (2553) ศึกษาเรื่อง “ความพึงพอใจของผู้ขายสินค้าที่มีต่อการดำเนินงานตลาดถนนคนเดินในอำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ความพึงพอใจของผู้ขายสินค้าที่มีต่อการดำเนินงานตลาดถนนคนเดินในอำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ โดยแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนา ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่ขายสินค้าในตลาดถนนคนเดินอำเภอสันกำแพงส่วนใหญ่ขายสินค้าอยู่ใน

โซนสินค้าโรงงาน โดยเหตุผลที่มาขายสินค้าที่ถนนคนเดินสันกำแพงเพื่อต้องกาใช้เวลาว่างและ
เพิ่มยอดขาย ผู้ขายสินค้าในโซนสินค้าหัตถกรรมและอาหารมีระดับความพึงพอใจต่อปัจจัยส่วน
ประสมการตลาดบริการมากกว่าผู้ขายสินค้าในโซนสินค้าโรงงาน ทางด้านปัจจัยการส่งเสริม
การตลาด ผู้ตอบแบบสอบถามที่ขายสินค้าที่ตลาดถนนคนเดินสันกำแพงเพียงคนเดียว มีความพึง
พอใจต่อปัจจัยย่อยทุกด้านน้อยกว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่ขายสินค้าที่อื่นด้วย และปัจจัยด้าน
บุคลากร ปัจจัยย่อยด้านเจ้าหน้าที่เทศบาลมีความเอาใจใส่ในการให้บริการ มีระดับความพึงพอใจใน
ระดับมากเป็นอันดับแรก รองลงมาคือเจ้าหน้าที่เทศบาลให้บริการด้วยความสุภาพ ปัจจัยด้านการ
ให้บริการ มีระดับความพอใจปานกลาง และปัจจัยด้านการสร้างและนำเสนอลักษณะทางกายภาพมี
ระดับความพึงพอใจปานกลาง